

ب	و	فا	ی	د	ل	مَن	نا	ب	ل	را	ری	د	ج	ناک
U	U	-	U	U	-	-	-	U	U	-	-	U	U	U
چ	ب	ر	ای	ف	ن	ک	شع	و	د	م	بک	شا	بید	ک
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

۱- اختیار شاعری، زبانی، تغییر کمیت مصوت در هجای ۴ مصرع اول و ۳ و ۷ مصرع دوم

۲- اختیار شاعری، زبانی، حذف همزه در هجای ۱۱ مصرع اول

۳- اختیار وزنی، فاعلاتن به جای فاعلاتن، در رکن اول مصرع دوم

۴- اختیار وزنی، ابدال در هجای ماقبل پایانی مصرع دوم

۵- اختیار وزنی، بلند بودن هجای پایانی در هجای پایانی هر دو مصرع

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات شاعری) (دشوار)

۱۸- گزینه «۱» -

با	ک	گو	یم	ب	ج	هان	مخ	رم	کو
-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
چ	خ	بر	گو	ی	م	با	بی	خ	ران
-	U	-	-	U	U	-	-	U	-

هجای ماقبل پایانی مصرع اول و هجای پنجم مصرع دوم اختیار وزنی ابدال دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: هجای پنجم مصرع اول ابدال دارد.

گزینه «۳»: هجای ماقبل پایانی مصرع اول ابدال دارد.

گزینه «۴»: هجای ماقبل پایانی مصرع اول / هجای پنجم مصرع دوم / هجای ماقبل پایانی مصرع دوم.

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات شاعری) (متوسط)

۱۹- گزینه «۴» -

ن	ما	ند	تی	ری	در	تر	ک	ش	ق	ضا	ک	فا	ک
U	-	U	-	U	-	-	U	U	U	-	U	U	-
سو	ی	د	لم	ب	س	رن	گش	ت	م	ت	حان	ن	گ
U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U

مفاعیلن مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات شاعری) (دشوار)

۲۰- گزینه «۳» -

کی	ست	ک	پی	غا	م	من	ب	شهب	ر	ش	و	ب	رذ
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	-	U	-	-
یک	س	خ	نر	من	ب	د	م	ر	س	خ	د	ب	رذ
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-

در رکن سوم مصرع اول رکن «مفاعیلن» روبه‌روی «مفتعلن» آمده است.

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات شاعری) (دشوار)

۲۱- گزینه «۴» - (گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات وزنی) (آسان)

۲۲- گزینه «۴» - وزن شعر «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» است، بنابراین اختیار «آوردن

فاعلاتن به جای فاعلاتن» در رکن اول مصرع دیده نمی‌شود.

گزینه «۱»، ابدال: آمدن فعلن (-: یی نیست) به جای فعلن (U: م م خور) در رکن

پایانی مصرع دوم

گزینه «۲»، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: هجای دهم (ی) مصرع دوم در «رخنه» به

ضرورت وزن باید بلند تلفظ شود.

گزینه «۳»، کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: در مصرع اول هجای پنجم (یی) در

«خنده‌رویی» به ضرورت وزن باید کوتاه تلفظ شود.

(سراسری - ۱۴۰۱) (پایه دوازدهم - درس پنجم و هشتم - اختیارات) (آسان)

۲۳- گزینه «۱» - اختیارات وزنی:

یک آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در رکن اول مصرع اول

(دو بلند بودن هجای پایانی در مصرع اول و دوم نیست و یار)

(سه ابدال: آمدن فعلن (-: زان نیست) به جای فعلن (U: -: رب یار) در رکن

پایانی مصرع اول (سراسری خارج از کشور - ۱۴۰۱) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات) (متوسط)

۲۴- گزینه «۱» -

در گزینه «۲»، «رخ» به «باغ و گلستان» و «لب» به «قند» تشبیه شده است.

در گزینه «۳»، «دل مؤمن» همچون «مجمر» است و «حب‌الوطن» همچون «آتش»

است.

در گزینه «۴»، «قامت معشوق» به «سرو» تشبیه شده است.

(گزمه) (پایه یازدهم - درس سوم - آرایه‌های ادبی) (متوسط)

۱- گزینه «۱» - (گزمه) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)

۲- گزینه «۲» - به ترتیب «صادق چوبک، تقی مدرسی و جمال میرصادقی» در گزینه‌های

«۱»، «۳» و «۴» از نویسندگان بنام دوره معاصر محسوب می‌شوند.

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)

۳- گزینه «۴» - آثار مطرح شده در گزینه «۴» و صورت سؤال به ترتیب متعلق به مهدی

اخوان ثالث، نیما یوشیج، جلال آل‌احمد و سیمین دانشور هستند.

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (دشوار)

۴- گزینه «۳» - (گزمه) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)

۵- گزینه «۲» - روزگار سپری شده مردم سالخورده: محمود دولت‌آبادی / زمین سوخته:

احمد محمود. (گزمه) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)

۶- گزینه «۲» - موارد (ب) و (ج) از ویژگی‌های فکری این دوره نیست، مورد (ث) هم

مربوط به حوزه ادبی شعر معاصر است.

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هفتم - سبک‌شناسی) (متوسط)

۷- گزینه «۴» - شروع این شکل از ادبیات با مبارزات ملی شدن صنعت نفت شکل گرفت،

اما محتوای ادبیات داستانی دوره مقاومت محسوب نمی‌شد.

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (آسان)

۸- گزینه «۴» - بررسی موارد نادرست:

گزینه «۱»: نخستین رمان تاریخی دوره معاصر را محمدباقر میرزا خسروی با نام «شمس

و طغرا» نوشت. نخستین رمان اجتماعی دوره معاصر «تهران مخوف» اثر «مرتضی مشفق

کاظمی» است.

گزینه «۲»: ... با سرودن «ققنوس» در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد.

گزینه «۳»: بزرگ علوی، صادق هدایت و صادق چوبک از گروه نویسندگان نسل اول

دوره معاصر است، اما جلال آل احمد و سیمین دانشور از نویسندگانی هستند که سبک

آنان تلفیقی است از آن چه خود داشتیم و آن چه از شیوه‌های غربی گرفتیم.

(سراسری - ۱۴۰۱) (پایه دوازدهم - درس هشتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)

۹- گزینه «۴» - این متن از کتاب داستان «دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز» اثر سعیدمهدی

شجاعی انتخاب شده است. (سراسری - ۱۴۰۱) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (آسان)

۱۰- گزینه «۴» - دوره چهارم (سراسری - ۱۴۰۱) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (آسان)

۱۱- گزینه «۳» - طوفان در پرتانت اثر منثور «قیصر امین‌پور» است.

(سراسری - ۱۴۰۱) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (آسان)

۱۲- گزینه «۴» - پس از نویسندگان نسل اول (صادق هدایت، بزرگ علوی و صادق چوبک)

به تدریج نسل جدیدی وارد ادبیات داستانی می‌شوند که سبک آن‌ها تلفیقی است از

آن چه خود داشتیم و آن چه از شیوه‌های غربی گرفتیم. جلال آل احمد، سیمین دانشور،

تقی مدرسی، محمود اعتمادزاده، غلامحسین ساعدی و جمال میرصادقی از معروف‌ترین

نویسندگان این دوره هستند.

(سراسری - ۹۹) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)

۱۳- گزینه «۲» - در این بیت اختیار زبانی حذف همزه و اختیار وزنی بلند بودن هجای پایان

مصرع دیده می‌شود. بررسی سایر ابیات:

گزینه «۱»: در این بیت اختیار زبانی حذف همزه، هجای ۵ مصرع اول / هجای ۱۲

مصرع دوم دیده می‌شود.

گزینه «۳»: در این بیت اختیار وزنی بلند بودن هجای پایانی مصرع اول و دوم دیده می‌شود.

گزینه «۴»: در این بیت فقط اختیار وزنی ابدال در مصرع دوم دیده می‌شود.

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - آرایه‌های ادبی) (متوسط)

۱۴- گزینه «۱» - همه ابیات مطرح شده در سؤال دارای اختیار وزنی «آمدن فاعلاتن به جای

فاعلاتن» هستند، فقط در گزینه «۱» این اختیار در رکن ابتدایی مصرع دوم آمده است.

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات شاعری) (متوسط)

۱۵- گزینه «۱» - در ابیات (ب) و (ث) اختیار وزنی «فاعلاتن به جای فاعلاتن» دیده نمی‌شود؛

چون هر دو هجای اول هر دو مصرع با کوتاه آغاز شده است.

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات شاعری) (متوسط)

۱۶- گزینه «۲» - دقت کنید بلند بودن هجای پایانی در هجای پایان نیم مصرع اوزان

همسان دولختی نیز اعمال می‌شود. در مصرع دوم، بیت گزینه «۲» هجای «زند» کشیده

است و باید به بلند تغییر کند. (گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات شاعری) (متوسط)

۲۵- گزینه «۴» - پیر در معنای حقیقی (راهنمای مرشد) به کار رفته است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عالم مجاز از مردم

گزینه «۲»: حرف مجاز از سخن

گزینه «۳»: نظر مجاز از توجه (گژمه) (پایه یازدهم - درس نهم - آرایه‌های ادبی) (آسان)

۲۶- گزینه «۲» -

پ) «بازار شکستن» کنایه از «از دست رفتن رونق» است.

الف) «تبسم گل» اضافه استعاری و استعاره مکنیه است.

ت) «سر» مجازاً «قصد و نیت» است.

ب) «مه» استعاره مصرّحه از معشوق است.

ث) «باران اشک» اضافه تشبیهی است.

(گژمه) (پایه یازدهم - ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (آسان)

۲۷- گزینه «۴» - «لعل» استعاره از «لب معشوق» است و هر استعاره مصرّحه‌ای مجاز به علاقه شباهت نیز هست. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیت مجازاً شعر

گزینه «۲»: دنیا مجازاً مردم دنیا

گزینه «۳»: دست مجازاً قدرت (گژمه) (پایه یازدهم - درس نهم - آرایه‌های ادبی) (متوسط)

۲۸- گزینه «۲» - تشبیهات گزینه‌ها:

گزینه «۱»: من به بنده / تو به شاه / من به ابر سیه / تو به ماه (۴ مورد)

گزینه «۲»: رخسار به آتش / دل به سپند / لب به لعل / لب لعل به می / جگر خستگان به کباب (۵ مورد)

گزینه «۳»: عشق تو به آهو / دل به چشمه سار / آرزو به تخم (بذر) / تخم آرزو به گیاه (۴ مورد)

گزینه «۴»: لب تو به آب / جان به آتش / غم به کوه / دل به شیشه (۴ مورد)

(سراسری - ۱۴۰۱) (پایه یازدهم - درس سوم - آرایه‌های ادبی) (دشوار)

۲۹- گزینه «۲» - مجازها در ابیات:

گزینه «۱»: صد مجاز از مقدار زیاد / سنبل مجازاً مو

گزینه «۳»: کف مجاز از دست / سر مجاز از قصد و نیت

گزینه «۴»: شهر مجاز از مردم / جعد در معنای پیچیده و تابدار هم می‌تواند مجاز از گیسو باشد. (سراسری داخل کشور - ۱۴۰۱) (پایه یازدهم - درس نهم - مجاز) (متوسط)

۳۰- گزینه «۳» -

تشبیه: ابر زلف / ابر دیده (۲ مورد)

استعاره: قمر (رخسار یار)

(سراسری خارج از کشور - ۱۴۰۱) (پایه یازدهم - درس ششم - استعاره، درس سوم - تشبیه) (متوسط)